

אָרֶת פְּלִרִים

אנו צום פריהלינג-סעוואן בעטמען מיר אויזענערבען די אナンגען וואס פְּרִיהָלֶר
דרען נור אויף אוא אונן וועלען מיר אימשטיינד זיין יעדענס אナンם שעהן און
געשפאקאל אויזושטעלען. אַדְמִינִיסְטְּרָאַצְּיָע

„לְאָדוֹעַר תָּנוּבָּלָאָט“.

דֵי פְּרָאוֹנִים

(בון אונזערעך דער עטסאנדרעןazzן).

טושקא האט זע נזאכאנט, זעוויזערט
געוארען פון דער אַפְּרִיךְ, דער פָּאַ
לייצֵי אַיְזֶר דערוויל געלונגנונג זע אַראַס-
טירגּוֹן דעם 18-יעַהֲרִינְגּוֹן יוֹנְגּוֹפְּשָׁאָר-
נוֹוּסְקָה, דעם 26-יעַהֲרִינְגּוֹן ווֹלָאַרְבָּלָאוֹ
דְּלוֹנוֹגָאַשְׁוּוֹפְּקִין, דעם 46-יעַהֲרִינְגּוֹן יוֹנְעָךְ
סְתָּאַשְׁיָאָק אָוֹן דעם 38-יעַהֲרִינְגּוֹן
שְׂטָעַפְּאָן אַנְאָק. דִּי אַדְעַטְּבִּיטְּמָעַ
הָאָט מָעַן אַבְּגָנְפִּיהָרָת אָוֹן בּוֹרְמָעַ אַוְ
מִילְשָׁא נָאָם.

אַטְּדִּיזְּגִּינְשָׁע קַאְמִיסְעַ הָאָט אָוֹן
שְׁפִּיטָאָל, וְאָוֹן דָּעַר עַרְמָאַרְדָּעַטְּרָעַ נָעַ
פִּינְטָ וְזָ, קַעְטַּנְגַּשְׁטָמָלָם, אוֹ דִּי
מְעַרְדָּעַר הָאָפְּעָן בָּאַטְּיוֹשָׁקָאָן גַּעַמְאָכְט
7 וְאוֹנְדָּעַן מִיט מַעְסְּדָמָ, אַיהֲם אַוְסָּמָ
פְּרָעָסָ, אוֹ דָּעַר פְּרָעָסָ מִישָׁט וְזָ אַנְ
גַּעַרְבָּאָעַן דִּי הָעָנָר אָוֹן פִּים.
דָּעַר עַרְמָאַרְדָּעַטְּרָעַ אָוֹן אלָט גַּעַמְעָן
נְאָמָט מִיט 2 יַאֲחָר צְוִוִּיקָ נַאֲסְטוֹרָאַלְרָט
נוֹן לְאָדוֹן מִיט אַנְיָסְעַרְגַּעַרְגְּלִיכָּן

פון דרר פרוזאומונג ווולדט אויסגעלאַג
 בען דער דץ פראַשעער, וועלכע
 אוּסְפֶּחָנִיל גַּעֲקֹמֶן קָן לְאָרוֹן. דָּרָר
 אַרְוֹזִינְגְּרָאָר לְפָעָנֶט פָּאָר דָּעַם בַּעַ
 רִיכְבְּטָן פָּוּן יָהָר 1913, פָּוּן וּלְכְבָּעַן
 סְפָּאַיִן צַוְּעָהָן, אָוּ דֵי פָּאָנָּק הָאָת אַיְצָט
 טָעַן בָּאַדְּמָעָן-אַנְכָּאָל אַוְיָף דָּעַם
 נָעַר שָׁאַסְעָע, וּעֲנָעָן נְסַכְּטָעַן בִּיהָאָן
 אָנוּ דָּרָר אַוְמָגְּנָעָנֶד פָּוּן פָּעַטְרָאָקָאוּ
 פָּאַרְגָּנוּקָמָן נְרוֹסְעָע אַבְּאַחוּסָע אָנוּ
 אַרְעַסְטָעָג, אָנוּ וּלְכָבָעָסָע כָּמָעָן וּנְ
 בָּעַטְּחַלְּגָט שְׁטָאָרָקָע אַפְּטִילְוָנָגָע פָּאָ
 לִיזְיָי אָנוּ נְעהָלָם-אַנְעַמְעָן.
 עַם וּעֲנָעָן אַרְעַסְטִירָט גַּעוֹחָרָעָן אַיִּ
 נִינְגָע פָּעַרְדָּעַטְנִינְגָע פָּעַרְזָאָנָגָע, אַוְיָף וּלְ
 בָּעַם אַיִּן דָּא אַחֲשָׁה, אָוּ וּלְהָאָבָעָן
 וּלְקָטְטִילְגָּט אָנוּ אַנְכָּאָל.
 66 יָהָר אָוּ הָאָט אַיְבָּרְגָּלָאָט 8
 פָּרָוי מִיט אַיְנָגָע קִינְדָּרָא.
אַבְּקָלְאָנָגָע פָּוּן מְשִׁינְגָּע
בָּאַנְדִּימָעָן-אַנְפָאָל.
 (ש) אָנוּ צְוָאָמָעָה אָנוּ מִיטָּן לְעַז.
 טָעַן בָּאַדְּמָעָן-אַנְכָּאָל אַוְיָף דָּעַם
 נָעַר שָׁאַסְעָע, וּעֲנָעָן נְסַכְּטָעַן בִּיהָאָן
 אָנוּ דָּרָר אַוְמָגְּנָעָנֶד פָּוּן פָּעַטְרָאָקָאוּ
 פָּאַרְגָּנוּקָמָן נְרוֹסְעָע אַבְּאַחוּסָע אָנוּ
 אַרְעַסְטָעָג, אָנוּ וּלְכָבָעָסָע כָּמָעָן וּנְ
 בָּעַטְּחַלְּגָט שְׁטָאָרָקָע אַפְּטִילְוָנָגָע פָּאָ
 לִיזְיָי אָנוּ נְעהָלָם-אַנְעַמְעָן.
 עַם וּעֲנָעָן אַרְעַסְטִירָט גַּעוֹחָרָעָן אַיִּ
 נִינְגָע פָּעַרְדָּעַטְנִינְגָע פָּעַרְזָאָנָגָע, אַוְיָף וּלְ
 בָּעַם אַיִּן דָּא אַחֲשָׁה, אָוּ וּלְהָאָבָעָן
 וּלְקָטְטִילְגָּט אָנוּ אַנְכָּאָל.
 (ג) וּוּ מִיר האָפָעָן שְׂיִין מִיטָּן
 טָלַט, האָט דָּרָר פָּאַלְיְצִימִיסְטָעָר אַיִּ
 זְרַגְּשִׁיקְּטָט צָוָם נְגַבְּרָגְּטָאָר דָּעַם
 דָּאַטְּמָאָקָאָל, וּאָס דֵי פָּאַלְיְצִיְּזָהָאָט צַוְּ
 יְתָמָעָר סָאנָע אָן שְׁרָח עַדְלָהָן, וּאָס
 אַפְּקָעָן אָנוּ וּלְרָאָצָן דִּיטְּגָנָס-קָעַסְטָעָל אַוְיָף
 פָּעַרְקִיְּפָעָן, סְבִּילִים-מְעַדְלָלָעָן. דָּרָר
 אַלְיְצִימִיסְטָעָר הָאָט אַוְיָף צָוָם פָּרָאָ
 אַקְּאָל צְנוּעָרְיִעְבָּעָן, אָוּ וּלְדָרְמָעָן
 אָאָר וּלְשָׁעָר פָּעַרְבָּרְכָּעָן בְּעַשְׁטְרָאָפָט
 אַעֲרָעָן מִיט אַחֲרָש אַרְעַסְטָן.
 אָיוֹן דָּרָר נְאָכָט פָּוּן מְאַנְטָאָג אַוְיָף

וילך און טענערטצען און גאנגעטער ערעדן
אונטערערעם צוישען דין לאָרוֹזֶר טויניק.
לייספהאָפֶער און דער גראָסְטַּער פֿיל
בִּילְעֵטְעָן אָיו שְׂוִין פֿרְקִיְּט גַּעֲמָרָעָן.
דאָס פֿרְאָנְגָּרָם קָוָן הַיְמָנִינָּען קָאָנִי
צָעָרָת אָיו וְעָהָר רִיךְ אָון פּֿצְרָשְׁעָרְדָּעָן
אָרטְּגָּן אָון דִּין הַיְמָט-נוֹטָרָן וְעַנְעָן:
שְׁאַיְקָאָסְקִים צְדָר פֿוּסְט-פּֿאַנְטָזְיָע
א. אָ� וְו. אלְעָזָר שְׁאַפְּסִינְגָּן טויניק.
וּעְרָק,
חַקְּעָם נָמְטָן אלְמָן פּֿוֹרְצָל-חַדְרָטוֹן
איָן יְדָר דְּשְׁרָטָהָנְטָעָר פּֿאַפְּרִיךְ אָר-

251 5,000

הארון והזבוב

האלנונערע: **הַיְהּ רֹאֵז קָאַטְעַלְהָאָרְךָ** (אלם פרעה) ראנטסיט בדורער, ארנאלר פהן, מעה מענדיל וארשאומיאק, בעריש גאלרטשטיין און הי שוויף. איזינג רוז און אווענدر האט זיך די פערואטלוונגען דיניגט.

A. A.

ק אל י.ש.
די לוייה פון פערשיירבעגעט פאנדרין-קאנט טוינער, און געווען אונראדיעזען, או דער לוייה זענען נאקסטען ריבניט און רפאים, חעלכע האבען דעם פערשיירבעט בענעם מספיד געהען.
די טען און בעהאטט געהאָרען די צואה פון פערשטארבענעם, צוועטען האט דער פֶּאַרְבָּאַרְבָּאַנְדָּר אַבְּעַרְגָּעַן.

ו עֲדָעַתְּ-קָאַטְעַלְהָאָרְךָ
דער קאנטערט פון בעריההטען וואן-דער-קיינד יִצְחָק חַעַד, ואַס קומט פָּאָר הענט און אווענְד אַין גְּרוֹסְעַן טַעַטְמָעַר האט אַרְלִינְדְּרָעַן אַגְּאַנְגְּהָעַרְעַן אַגְּנְטָעַרְעַם זְהִישָׁעַן רַי לְאַרְזָעַר מְוַיְּקָן לְיַעַבְאָפָּעָר אַין דָּעַר גְּרַעַטְעַר סְלִיל בְּלַעַטְמָעַן אַיְוֹ שָׂוִין פְּרַקְיָוִט גְּעוֹאָרָעַן.
דָּאָס פְּרָאָנְדָּאָס פון הַיְמָנִינָּעַן קָאָנָּי צְעָרָט אַיְוֹ וְעַדְרָה וְרַיךְ אַיְן פְּרַשְׁעַדְעָנִי אַרְטִינְג אַיְוֹ די הַיְמָטָּנוּרָן וְעַנְעַן: מְשָׁאַקְאָוָסְקִים צְדוֹר פְּוִיסְטָן-פְּאַנְטָאָוִיעַ אַ, אַן, וֹו. אַלְעַז עַרְשָׁטָק-אַסְגָּעַן סְוַיְּקָן וּעְרָקָן
הַקְּאָזָּס נְאַטְמָעַן אַלְמָן פְּנַרְעָל-חוֹרְטָמוֹאָן
לְרַמְאַרְדָּעַט אַנְאַכְּטַסְטָרוֹוֶשׁ.
איַיְיָפְּ דָּעַר פְּאַבְּרִיקָם-טָעַרְמָאָרִיעָ, וְאוֹ גְּעַטְמָינְטָן וְרַי שְׁפִינְעַרְטָן קוֹאָסָה-בָּר אַן לִינְדָעַנְפָּאָלָה, אוֹיְיָפְּ אַרְאָלָאָט אַ, אַיְוֹ די פְּעַרְנָגָנָנָעָן נְאַכְּט אָוִיסָּי-פְּשִׁׁירָהָרָט גְּעוֹהָרָעַן פְּאַלְעַנְגָּרָעַס שְׂוִי-עַרְלִיבְּקָעָם פְּעַרְבָּעָעָן:
איַן דָּעַר דְּרַמְאַהָנְטָעָר פְּאַפְּרִיקָ אָרָ-

בדער פָּאַרְשָׁלָאָן פָּוֹן ה' כּוֹחֶט, או אָנוֹ
פְּעַרְאָזִין וְאַלְעָן אֵינֶךָ אַיִלְגָּנָעֲנוּטָעַן חַעַן
רָעָן אַלְסָן מִינְגְּלָעָרָעָר דִּי חַתְּוָהָ-טוֹוָיָה
קָאנְגָּעָגָג אָנוֹ רָעָר פָּאַרְשָׁלָאָן פָּוֹן ה
טַעַלְאָדִיסְטָא וְעַגְגָּזָן בְּנַלְעָן בַּיִם פָּעָרָה
איַין אַכְּ-אַרְטָעָל, רָוֹן פָּעַרְזָאָמְצָלָעָט בְּעַן
פָּאַלְמָעַכְתִּינָעַן דַּעֲבָעָיָן דִּי פָּעַרְחָאָלָטָגָג
או פָּעַמְהָעָן נַעַד וְעַגְגָּעָן אַכְּ-עַרְלָוִיְבָנִיסָט
אוֹיְף דָּעַם פָּרָאַיְקָטְרָטָעַן אַרְטָעָל.

וְאֶם הַשְׁרֵת זִיד אֵין לְאָדוֹ.

רעדת קינדרער און דערוואקסגען אויף פאקען און מאנכעס מאל דערנרייכט די צאהל בו איבער טיווענד פערזאן. ס'איו דערינבער אינפעריננט נויטיגן או אין יעדען הוין, וואו ס'הערט נאר געפערען א' קינה, זאל מען עם שטען-לען פאקען גליהך, הויא עם חערט נאר אלט 6 וואכ'ן. דאפע' פאר מען זיך נישט רעכגען מיט רעד ציטט, ווארים ס'וי ווינשער, ס'וי וויטער קאו פיע און מ'מו פאקען שטעלען, וויל די פאקען-עפרערמע הערטש א' גאנץ יאהר, איזסער דעם דארקען אלע פערואנען אונגעדריננט יערע 7 יאדור זיך לאווען פאקען שטעלען, דאס פערהייט פון פאקען-קראנקהטען.

צו דער ערעפונג פון דער
אַקְוּשָׁעֶרְקָעָן-שׂוֹלָעַ.
אין קידצען וועט קארקוטען די ער-
עַקְוּנָגָנָג פון דער אַקְוּשָׁעֶרְקָעַן-שׂוֹלָעַ אין
אַגְּנוּעַר שְׁטָאָרָט, וְעוּלָבָע אַיִּוּרְלוּבָט
גַּעֲוָהָאָרָעָן פון אַינְגָּרָן-טִינְגָּסְטָרִוִּים. די-
שׂוֹלָעַ וְעוּרָט גַּעֲרִינְדָּעָט פון די דָּקְטוּיָּי
רֵיִם קְרוּשָׁעַן, נַאֲלָדְבָּלָם, נַאֲלָדְמָאוּן, יָאָ-
סִינְסְקִי אַזְּוִין אַיְוּנָעָר אַזְּוִין וְעַט וַיְד גַּעַ-
פָּגָעָן אַגְּנָטָעָר דָּעַר לִיעְטָנָגָן פון דָּר. יָאָ-
סִינְסְקִי בַּיִּסְקְּוּנְטָאָרָעָן-קְלִינִיק.
דָּעַר נַאֲנָצָעָר קוּרָם וְעַט גַּעֲרוּיְעָרָעָן
אַיְאָדָר אַזְּוִין וְעַט בְּעַשְׁתָּחָן פון צַוְּעַד
טְצַלְלָעָן : 8 טְעַמְּרָעַטְיְשָׁעָר אַזְּוִין פְּרַקְטָמִי-
שָׁעָר. שְׁלָעָרִינָס וְעוּלָעָן אַגְּנָעָמָעָן וְעַ-
רָעָן צְחוּיָה מַאל אַזְּוִין יָאָהָר : פָּגָן-טְמָנוּ-
קִיטְעָן בְּצַלְאָגָעָן אוּרְקָעָן נָוָרָל . מִילָּא ,
סְפָּסְתָּא אַנוּ דָּאָךְ בְּעַשְׁרָט, אַו אַירְקָעָן, פְּלוּנִי
פָּנָן פְּלוּנִי, זָאָל אַפְּגִּיְיסְטָרָן מַעַן בּוּסָעָל
יְזָהָרָן אַלְמָן אַנְיָאנְקָאַסְטָנָט...
...אַגְּנוּשָׁט דָּאָם וְזָיל אַיךְ אַמְּקָדְשָׁר-
בְּעַתְלָגָן... אַזְּקָוּל אַפְּנָן דְּעַרְצָהָלָעָן, אַזְּ
עַס וְעַבְעָן סְפָּרָהָן אַין לְאָדוֹן שְׁעָנָע בְּעַלְיָ
בְּתָמִים, פְּוּנוּצָן נְכִירָהָן, אַחֲלָבָעָן וְלָעָן וְעַזְּ
אַוְטָעָטָם סְטוּנְלָעָדָה, חַמְבָּעָן טְעַנְתָּה צַיְּ
דָּי הַהְרֹות אַוְן נְעַזְלָשָׁאָטָהָן זָוָן וְעַזְוָן סָאָן
שְׁרָעָטָה זָוָן אַוְן 8 בְּמוֹזָרְטָן-מוֹינִישׁ—זָאָל אַמְּקָדְשָׁר
שְׁזַיְּן נָאָט שְׁוֹרֵד וְמַזְיָּל וְעַזְוָן אַוְן דְּעַמְּאָלָט
בְּגָן אַנְיָאנְקָאַסְטָנָט...
...אַט בָּוּן אַזְּרָעָטָהָן סְרוּחָן אַפְּנָן זַי
8 נְרוּיָטָן לְאַזְוָרָנָבָר. זָוָעָר חַמְסָה זַי
אַזְּקָוּן אַמְּקָדְשָׁר זַיְּגָעָן, נַאֲר אַוְהָד חַטְטָדָאָךְ
תְּחִימָהָוָן וְעַמְּאָהָוָן, גַּוְשָׁאָה בְּשָׁרָמָהָגָיָן... תְּרִ

וואָגעַן רִינְגָּעַן דֵּי שְׁטוּדְטִישׁ
פֿלְעַצְעַר.

דִי פַעֲטְרִיקָאוּר גַוְבֶּרְנָסְקָע פָעַר-
וְאַלְטוֹנוֹגָה האָט עַרְלְיוּבָט דֻעַם הַיעֲנָעָן
פְּרַעְזִידְרָעָנָט צָו פַעַשְׁעַטְנָיָעָן בְּיִם רְבִי-
נָגָעָן דִי שְׁמַעְרְפִיְישָׁע פְּלַעְצָעָר דִי אַרְעָ-
סְמַטְאָנָטָעָן, הוָאָס גַעֲנָיָעָן זָוֵן אַיְן דִי
לְאַרוֹעָר טְרוֹטָמָע. פָאָר דֻעַם רַיְינָיָעָן
דָאָרָף דַעַר טְרוֹמָע-נְאָטְשָׁאָלְנִיק בְּזִיקְיָמָע
18 טְזַוְעָנָר רַוְבָל יְעַהֲלִיךְ פָוּן דַעַר
שְׁטַעַדְטִישָׁע קָאמָע.

בַּיְּהָנוֹיִי תְּגִוּגָנוֹתָא-אַרְבָּהָמָאָן בָּאָ-
שָׁרָר נְחַמְּרָאָן אָנוּ דִי אוֹיְנִי... אָנוּ חָנוּ

פָּנוּ דָּעַר ۵-טָעַר לִיהְיָה
אָנוֹ שְׁפָאָר-קָאַסְעַ .
וּנְטָאנָגָן, דָּעַם 8 מַעֲרַץ 6 אַ וּנְגָעַר
אָנוֹ אַחֲנָד וּוּטָקָאַרְקִיםָּעַן דִּי אַלְגָעַן-
מִינְעַן יְהָרְלִיבָעַ קָעְרוֹאַטְלוֹנָן פָּנוּ דִי
מִינְגְּלִיעְדָּר 5-וָעַר 5-טָעַר לִיהְיָה-אָנוֹ

שפָּאַרְקָאמָעַן. אוֹיֶף דָּעֵר טָאנְגָּסָאַרְדָּנוֹן שְׁטָעַהָעַן דִּי פּוֹנִיקְטָעַן פֿוֹן בְּעַרְיכְטַ, בְּיוֹרוֹשְׁעַטַ, וְאַהֲלָעַן, פָּאַרְשָׁלָאַנְגָּעַן אַ, אָן, וּ. דִי פְּעַרְזָאַמְלָוָנָן חֻעַט פָּאַרְקָוּמוֹן אַין לְאַקָּאל פֿוֹן "לוֹיטְנִיאָ" (פָּעַטְרִיקְוִיעַר 108). פֿוֹן יְוִדְיָוּן לְעַחְרַעַר-פְּעַרְתָּאַן. שְׁבַת, 7 אַוְינְגָר אַין אַחֲצָנָר חֻעַט אוֹיֶף לְאַהֲלָאַל פֿוֹן יְוִדְיָאוֹן לְשָׂדְרוֹת

רץ, "ראפראטשונאשטט" האט וינדיבע ליט.

עומדערעדט מיט א גיטע צו דער פער-
שונגעטער באלווער זדרה-חברה, או
זאל שיקען איזרכע דעלענאטען צו
בערטנונג אין דארטשנאנטש"
ענין שטיצען רי פאלטער, רי בע-
(ג) רעם 28-טען ר. מ. היינט זיך
אין דער בוי-סעואן אין פערטיקאצער
נווילרניע. דער טערמן אין בעשיטט
געווארען דרבין פערטיקאמער גבער-

נאמאר. אַדְרָנֵק דָוּ וְאַרְעַמָּעַ חַעֲטָרָן,
חַלְבָּעַ הַעֲרָשָׁן שְׂיוֹן וִימְתָּאַבְּנָעַן וְאַ-
בָּן, וְעַגְוָן אַיְצָט פִּיטָּל בָּן-אַזְמָעָרָוָה.
לְאַלְמָנוֹן קָזָן, דָּאַבְּרָאַטְשִׁינְאַצְטָשׁ הַאַט
לְאַגְּזָמְטִילָט דָוּ דָעַל עַגְּאַטָּעָן, אָוּ וְעַ-

טער און הייז-בעוינצער אינגעזקומען
טיט ביטעם צום נועברנאנטאָר חמצען
על-יבנישען אונזוזהיבען פֿריהער די-
בּוּ-אַרְבִּיטּוּן. וּמְזֻן קָאנְ פֿאָרָאוּס-
עַן נְרִימַט בְּאַלְמֹת צַו נְעַבְעַן שְׁפִיצְעַ
זַיְזַי פֶּסַח 2000 רְזַבְלַן. דָּאַס נְעַלְדַּן וְעַטְמַן
עַרְדַּע "דָּאַבְּרָאַטְשִׁינְאַטְמַשְׁ", נְעַבְעַן עַרְשַׁט
אַן וּצְעַן די פֿעָאַתְיִינְגְּטַע פְּאַלְמַטְרַ
דְּבָרְתַּה-סְבָבָה וְעַט אַוְיֵף וְיד גַּשְׁמַטְעַן בַּ

ליבכט צונויישזואמלען נאך צוועי מוי-
קנד רובל צום וועלבען צחעך. רין בפ-
טומער. הייליאומען האנטוינ. הערוואן

דִּי יְשָׁהָרְלִיכָּעַ פֿעָרָוָמְלוֹנָגּ פֿוֹן
טְוִוִּיקָעָרְ-בְּעָרָאַיְןּ.
(ג) אָונְטָעָרְץְנָגְעָן פְּאָרוֹזִיןּ פֿוֹן הָיָה וְלָעָרָךְ
אַיְןּ פְּאָרוֹזְמָהָרְבָּן וְאַמְּרוֹמוֹתָן אַיְןּ אַיְןּ

